

ПАМ'ЯТІ

Епштейн Овсій Володимирович (1933–2006)

23 грудня 2006 року відійшов у вічність відомий фахівець і прекрасна людина професор ендокринолог, член-кореспондент Академії наук України Овсій Володимирович Епштейн.

Він народився 25 квітня 1933 року в м. Бобруйську (Білорусія), в 1950-му вступив, і в 1956 році закінчив з відзнакою Київський медичний інститут за фахом лікувальна справа. У 1956–1959 рр. він працював старшим лаборантом кафедри хірургії санітарно-гігієнічного факультету Київського медичного інституту, а з 1959 до 1965 р. — асистентом, згодом, в 1965–1967 рр. — доцентом кафедри рентгенодіагностики Київського медичного інституту.

В 1963 р. Овсій Володимирович захистив кандидатську дисертацію з проблеми вікових особливостей співвідношення функціонального стану скелетних м'язів та обміну в них макроергічних сполук (науковий керівник — В.В. Фролькіс). З 1964 до 1966 р. він був заступником декана лікувального факультету Київського медичного інституту.

За активну участь в освоєнні цілинних земель О.В. Епштейна 1958 р. нагороджено медаллю «За освоєння цілинних земель» і знаком «За освоєння нових земель».

В 1967 р. Овсій Володимировича обрали за конкурсом на посаду старшого наукового співробітника Інституту гематології і переливання крові (тепер Інститут гематології та трансфузіології АМН України).

В Інституті ендокринології та обміну речовин він працював з 1968 року. Спочатку обіймав посаду старшого наукового співробітника лабораторії радіології та рентгенодіагностики, а з 1985 по 2006 рік — завідувача лабораторії функціональної діагностики. В 1982 році Овсій Володимирович захистив докторську дисертацію на тему: «Гормональні механізми розвитку ожиріння». З 1993 року він — професор зі спеціальності ендокринологія, з 1994 р. — член-кореспондент Академії наук України з фаху медична радіологія.

У перші роки наукова діяльність О.В. Епштейна була зосереджена на експериментальних і клінічних аспектах

медичної радіології та ендокринології (обмін J_{131} -інсуліну при ендокринних захворюваннях, функціональний стан печінки у хворих на тиротоксикоз, вивчення ролі гормональних факторів у розвитку артеріальної гіпертензії, ожиріння як переддіабету, аналіз деяких гіпоталамо-гіпофізарних взаємовідношень при ожирінні).

Пізніша наукова та клінічна діяльність О.В. Епштейна пов'язана з його активною участю в ліквідації медичних наслідків катастрофи на ЧАЕС, створенні дозиметричного реєстру дітей, вивченні функціонального стану ендокринної системи в ліквідаторів.

З перших днів після Чорнобильського лиха Овсій Володимирович розгорнув роботу з обстеження дітей та підлітків України, які зазнали радіаційного впливу. За його ініціативою та безпосередньою участю у перші дні після катастрофи розпочали вимірювання поглинутої щитоподібною залозою (ЩЗ) дози радіоактивного йоду. Ці дослідження проводили в різних регіонах України, які зазнали радіаційного впливу. Починаючи з 10 травня 1986 року О.В. Епштейн та його співробітники проводять обстеження рівня гормонів у крові дітей та підлітків, а також у новонароджених і вагітних жінок, які мешкали на забруднених територіях України, як і в евакуйованих з 30-кілометрової зони.

У зв'язку із необхідністю масових ультразвукових досліджень з його ініціативи та при безпосередній участі налагоджено навчання цієї справи лікарів, а також уперше в Україні запроваджено метод тонкоіголкової аспіраційної пункційної біопсії ЩЗ під контролем ехографії з наступним цитологічним, цитохімічним та імуноцитохімічним дослідженням пунктату. Це дозволило значно скоротити кількість невиправданих хірургічних втручань на ЩЗ.

У 1995–1996 рр. під керівництвом і при безпосередній участі О.В. Епштейна було спроектовано та почало роботу відділення радіодотерапії для обстеження й лікування дітей і підлітків України, прооперованих з приводу раку ЩЗ. Овсій Володимирович керував відділенням радіодотерапії й особисто займався лікуванням дітей і підлітків, хворих на рак ЩЗ.

Автор понад 250 наукових праць, серед яких 4 монографії та 5 методичних рекомендацій, О.В. Епштейн постійно працював над широкомасштабними міжнародними епідеміологічними дослідженнями патології ЩЗ. Йому завжди були притаманні риси енергійної, гуманної, дієвої, ініціативної людини, вдумливого лікаря і вченого.

Протягом багатьох років він був членом редколегій ряду наукових журналів, працював у складі Наукової ради при Президії АМН України з теоретичної та профілактичної медицини, в 1987 році його нагороджено орденом «Знак пошани».

Світла пам'ять про Овсія Володимировича Епштейна завжди житиме в серцях усіх, хто його знав.

Інститут ендокринології та обміну речовин ім. В.П. Комісаренка АМН України

Інститут медичної радіології ім. С.П. Григор'єва АМН України